

חגי ה. שבתאי, עו"ד
אריה שפירא, עו"ד
גלי פלד-שבתאי, עו"ד
אלון וילנר, עו"ד ומגשר
אופיר לוי, עו"ד ומגשר*
גיל עוז, עו"ד ומגשר
יוליה פק חלמיש, עו"ד**
שלומית ארן, עו"ד***
ענת סער, עו"ד*
מירית כהן, עו"ד
לירז גונן-אללוף, עו"ד

* מוסמך (ma) משפטים
** חברת לשכת עוה"ד ניו יורק
*** מוסמכת (ma) גיאוגרפיה
התמחות בלימודים עירוניים ואזוריים

מספרנו: 8/2854

תל אביב

29 ביוני, 2008

חוזר משרד 13/08 – על קיומם של יחסי עובד

שאלת קיומם של יחסי עובד – מעביד, היא שאלה מורכבת וסבוכה ודעות רבות בה.

לאחרונה נדון עניינו של עולה חדש מאתיופיה, אשר עסק בעבודות גינון עבור עיריית בית שמש, במסגרת פרויקט שיקומי שיזם המוסד לביטוח לאומי, יחד עם שירות התעסוקה ומשרד ממשלה שונים, ותמורת קבלת גמלה להבטחת הכנסה חודשית מהמוסד לביטוח לאומי ותשלום חודשי קבוע מעיריית בית שמש (בדמ (י-ם) 5732/06 אביי טשגר נ' עיריית בית שמש, בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים).

העולה החדש עתר לבית הדין לעבודה וטען כי בין הצדדים מתקיימים יחסי עובד – מעביד בינו לבין עיריית בית שמש, המקימים לו זכויות על פי חוק (שכר מינימום, ימי חופשה וכו').

בית הדין לעבודה קבע כדלקמן: המבחן הנוהג לקביעת קיומם של יחסי עובד – מעביד הוא "המבחן המעורב". בבסיס המבחן המעורב נמצא מבחן ההשתלבות במקום העבודה, ובנוסף עליו ישנם מבחני משנה נוספים ובהם הסכמת הצדדים לגבי אופן ההעסקה, אופן הפיקוח על ביצוע העבודה, צורת תשלום השכר ואופן ניכוי תשלומי החובה, ועוד.

במקרה דנן בדק בית הדין לעבודה את מכלול הסממנים והגיע למסקנה כי מרביתם מלמדים שלא התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובע לבין עיריית בית שמש או המוסד לביטוח לאומי.

חגי שבתאי, שפירא משרד עורכי-דין
Hagay Shabtay, Shapiro Law Offices

בית המשפט בית הדין לעבודה קבע כי מעצם ההתקשרות בין התובע לבין עיריית בית שמש נעדרו סממני בחירה והכרעה של "המעביד" המבטאים את מהות ההתקשרות לצורך יחסי עבודה. התובע הוצב בעיריית בית שמש כחלק מקבוצת עולים חדשים, ולא נבחנה התאמתו הספציפית לעבודה זו או אחרת; עיריית בית שמש לא בחרה בתובע לעבודה באופן וולונטרי והוא לא עבר תהליך קליטה לעבודה; התמורה לתובע נקבעה מראש על ידי הגורמים שהיו שותפים לפרויקט ולא היוותה נושא למשא ומתן בין הצדדים; התובע קיבל תמורה חודשית קבועה ללא קשר למספר השעות המדויק בו עבד מדי חודש; תקופת ההתקשרות הייתה קצרה והוגבלה מראש למספר חודשים.

אשר למוסד לביטוח לאומי נקבע כי זה לא "נהנה" כלל מתוצרי עבודתו של התובע ולא שילם לו כל תמורה כשכר עבודה.

עוד קבע בית הדין לעבודה כי אופי היחסים בין הצדדים בסיסו בפן הסוציאלי וכי אין המדובר במבנה העסקה שיגרתי.

משכך, דחה בית הדין לעבודה את התביעה.

לאור ריבוי המקרים המגיעים לערכאות בנושאי יחסי עובד ומעביד אנו ממליצים לקבל יעוץ משפטי קודם לכל התקשרות בנושא זה.

עו"ד ענת סער מתמחה בדיני עבודה, עסקה ועוסקת בין היתר בייצוג גופים ציבוריים ומסחריים בנושא.

\\Serverxp\worddocs\ALON\hozer2854\1308yachaseyavoda.doc